

Sygn. akt II AKz 224/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w Rzeszowie

na posiedzeniu w składzie :

Przewodniczący:	SSA Stanisław Urban
Sędziowie:	SSA Edward Loryś SSA Piotr Moskwa (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Łuksik

po rozpoznaniu w sprawie oskarżonego **W. M.**

zażalenia oskarżyciela prywatnego H. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 17 października 2013 r., sygn. akt II Ko 561/13

o nadaniu klauzuli wykonalności

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

pozostawić zażalenie bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Rejonowego w Rzeszowie XIV Zamiejscowy Wydział Karny z/s w S. z dnia 17 maja 2013 r., sygn. akt XIV 20/13 oraz wyrokowi Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 września 2013 r., sygn. akt II Ka 373/13 w zakresie zasądzonych od oskarżyciela prywatnego H. G. na rzecz oskarżonego W. M. kosztów zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 2250 zł.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył H. G. i wskazując na trudną sytuację materialną wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze, co następuje:

Zażalenie należało pozostawić bez rozpoznania z powodów, o jakich mowa poniżej.

Podstawową kwestią, wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie przed przystąpieniem do jej merytorycznego rozpoznania, jest ustalenie czy dopuszczalne jest wniesienie zażalenia na postanowienie sądu odwoławczego w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Obowiązujące przepisy prawa nie rozstrzygają bowiem wprost tej kwestii.

Wyjaśnienie tego zagadnienia wymaga poczynienia kilku uwag natury ogólnej. Przede wszystkim zauważyć należy, że ustawodawca nie unormował odrębnie procedury nadania klauzuli wykonalności orzeczeniom wydanym w postępowaniu karnym, gdyż istota tej instytucji jest taka sama w każdym postępowaniu sądowym, a systemowo należy ona do postępowania cywilnego, obejmującego postępowanie egzekucyjne.

Wyrok sądu karnego w zakresie wykonania roszczenia o charakterze cywilnym nie różni się od wyroku wydanego w postępowaniu cywilnym w tym znaczeniu, że podlega wykonaniu przez sądowe organy egzekucyjne, tj. przez komornika oraz sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika - skazanego. By zaś takie rozstrzygnięcie mogło być przedmiotem postępowania egzekucyjnego musi, tak jak rozstrzygnięcie w postępowaniu cywilnym, być zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

Kodeks postępowania karnego zawiera jeden przepis, który bezpośrednio odnosi się do omawianego zagadnienia. Jest to art. 107 k.p.k. zgodnie

z którym klauzula wykonalności jest nadawana na wniosek osoby uprawnionej przez sąd, który orzekł o roszczeniach majątkowych (§ 1). Za orzeczenia co do roszczeń majątkowych uważa się również orzeczenia nakładające obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązkę orzeczoną na rzecz pokrzywdzonego, jeżeli nadają się one do egzekucji w myśl przepisów kodeksu postępowania cywilnego (§ 2).

Z kolei przepisy regulujące zasadny wykonywania roszczeń cywilnych znajdują się w kodeksie karnym wykonawczym - art. 25 i 26. W świetle tej regulacji egzekucję zasądzonych roszczeń cywilnych, orzeczonej grzywny, świadczenia pieniężnego, należności sądowych oraz zobowiązania określonego w art. 52 k.k., a także postanowień o zabezpieczeniu roszczeń cywilnych będących przedmiotem postępowania karnego prowadzi się według przepisów k.p.c., o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej. Do tytułów egzekucyjnych wydanych w tego rodzaju postępowaniu znajdują zastosowanie przepisy art. 776-795 k.p.c. Odesłanie to dotyczy zatem tak postępowania klauzulowego, jak i postępowania egzekucyjnego, które prowadzone będą według przepisów k.p.c.

Nie ulega wątpliwości, iż pomimo odesłania do odpowiednich przepisów k.p.c., brzmienie art. 107 § 1 k.p.k. przesądza o właściwości sądu karnego do orzekania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Niemniej jednak nie wyłącza stosowania art. 781 § 1 k.p.c., który stanowi, że tytułowi egzekucyjnemu pochodzącemu od sądu nadaje klauzulę wykonalności sąd I instancji, w którym sprawa się toczy, zaś sąd II instancji nadaje klauzulę, dopóki akta sprawy w sądzie tym się znajdują (nie dotyczy to jednak Sądu Najwyższego).

Powiązanie tych regulacji pozwala na stwierdzenie, że sądem właściwym do nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu co do roszczeń majątkowych zapadłych w postępowaniu karnym, jest sąd, który orzekał w I instancji, a sąd II instancji dopóki akta sprawy się znajdują w tym sądzie (tak m.in.

S. Lelental Kodeks karny wykonawczy. Komentarz wyd. 3, s. 172).

Powyższe prowadzi do wniosku, iż mogą zaistnieć sytuacje kiedy to sąd odwoławczy będzie orzekał w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności i z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w realiach niniejszej sprawy. W zależności zaś do tego, który sąd, I czy II instancji, orzekać będzie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności różnie kształtować się będzie kwestia zaskarżalności takiego postanowienia.

Wprawdzie przepisy kodeksu postępowania cywilnego, do których stosowania odsyła art. 26 k.k.w., przewidują w art. 795 § 1, że na postanowienie co do nadania klauzuli wykonalności przysługuje zażalenie to jednak nie przesądza to jeszcze o możliwości wniesienia zażalenia w każdym układzie procesowym, w tym również w przypadku wydania postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności przez sąd II instancji.

Nie budzi wątpliwości, że przepis ten reguluje kwestie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, wydanego przez sąd I instancji. Inaczej natomiast przedstawia się kwestia zaskarżania postanowień sądu odwoławczego (sądu okręgowego lub apelacyjnego). Zaskarżalność postanowień sądu II instancji została uregulowana w art. 394¹ i art. 394² k.p.c. i ograniczona do ściśle określonych wypadków, które nie obejmują postępowania klauzulowego.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż na gruncie obowiązującego kodeksu postępowania cywilnego nie jest dopuszczalne wniesienie zażalenia od postanowienia sądu II instancji w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, wydanego na podstawie art. 781 § 1 k.p.c. (tak też SN w postanowieniu z dnia 11 maja 2011 r., I CZ 127/10, LEX nr 1299233; postanowieniu z 17 grudnia 2010 r., III CZ 59/10, LEX nr 688689 oraz postanowieniu z 27 stycznia 2006 r., III CZ 107/05, OSP 2006, nr 8, poz. 70). Podobne stanowisko odnaleźć można w również w literaturze przedmiotu (por. Z. Szczurek, [w:] Z. Szczurek (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Sopot 2005, s. 247).

Powyższe rozważania wykluczają zatem dopuszczalność wniesienia zażalenia w oparciu o przepisy kodeksu postępowania cywilnego w omawianym stanie faktycznym.

Do rozważenia pozostaje nadal jeszcze ewentualna możliwość wniesienia takiego zażalenia w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego. Pamiętając o tym, iż w realiach niniejszej mamy do czynienia z orzeczeniem sądu odwoławczego analizie poddane zostały przepisy odnoszące się do postępowania odwoławczego zawarte w rozdziale IX.

Zgodnie z treścią art. 426 § 1 k.p.k. od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis ten wpisuje się w zasadę dwuinstancyjności postępowania karnego i wskazuje, że niedopuszczalne jest wniesienie środka odwoławczego od orzeczeń wydanych przez sąd odwoławczy na skutek odwołania, jak i orzeczenia wydanego przez sąd w toku postępowania odwoławczego oraz od orzeczeń Sądu Najwyższego.

Jednakże § 2 omawianego przepisu przewiduje od powyższej zasady wyjątki, wskazując, że od postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydanego na skutek zażalenia, a także od wydanego w toku postępowania odwoławczego postanowienia o przeprowadzeniu obserwacji, o zastosowaniu środka zapobiegawczego lub nałożeniu kary porządkowej przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nie mieści się zaś w tym katalogu.

W świetle powyższego uznać należało, iż brak jest podstaw do zaskarżenia takiego postanowienia również w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego i udzielenia pozytywnej odpowiedzi na postawione na wstępie pytanie.

Reasumując powyższe rozważania skonstatować należy, iż na postanowienie sądu odwoławczego w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nie przysługuje zażalenie. Takie stwierdzenie zaś prowadzić musi w realiach niniejszej sprawy do pozostawienia bez rozpoznania zażalenia oskarżyciela prywatnego wniesionego na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie o nadaniu klauzuli wykonalności z uwagi na jego niedopuszczalność. Uszło bowiem uwadze Sądu Okręgowego, iż w omawianej sprawie działał on jako sąd odwoławczy, a nie jako sąd I instancji, co jak wynika z powyższych rozważań, miało kapitalne znaczenie z punktu widzenia zaskarżalności tegoż postanowienia.

Zgodnie z treścią art. 430 § 1 k.p.k., sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 429 § 1 k.p.k., a zatem m.in. wtedy, gdy jest on niedopuszczalny z mocy ustawy. W realiach niniejszej sprawy mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.

Sygn. akt. II AKz 224/13

Pouczenie:

Na powyższe postanowienie służy zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego postanowienia.

Zarządzenie:

Odpis postanowienia z pouczeniem doręczyć:

- oskarżycielowi prywatnemu – H. G. – zam. (...), S..

Odpis postanowienia doręczyć:

- oskarżonemu W. M. – zam. ul. (...), S.,

- jego obrońcy adw. R. J. S. – KA w R.

R., dnia 10 grudnia 2013 r.

Sędzia:

Wykonano dnia 10 grudnia 2013 r.